Оформят се две основни възможности:

- а) Механично смесване следствие на преотлагане на два отделни ансамбъла – среднопалеолитен и къснопалеолитен.
- б) Един ансамбъл резултат от късна среднопалеолитна култура, която, както по пътя на вътрешното си развитие, така и чрез контакти със съществуващите вече ранни къснопалеолитни култури, включва къснопалеолитни елементи на технологията и типологията.

Разбира се, втората възможност предизвиква много поголям интерес. Засега тя трудно може да се подкрепи от седиментологично-стратиграфските условия. Не може обаче да бъде напълно отхвърлена в светлината на последните открития на Балканите (Гърция), където среднопалеолитни ансамбли бяха датирани много късно – ок. 36 000 г. ВР. Тази възможност се подкрепя и от данни у нас (Самуилица II, Муселиево) за късно развитие на среднопалеолитни култури, които са съществували успоредно с най-ранните в Европа ориняшки елементи (Бачо Киро) през периода между 43 000 и 38 000 г ВР. В антропологически аспект това поставя въпроса за връзките и отношенията между най-късните местни неандерталски групи и Хомо сапиенс, който възниква най-вероятно на основата на местен субстрат и алохтонни елементи.

Иван Гацов (София)

СОНДАЖНИ ПРОУЧВАНИЯ В РАЙОНА НА ГАРА ЛАКАТНИК, ОБЩИНА СВОГЕ ПРЕЗ 1989 г.

От 15 до 25 юни 1989 г. под ръководството на н.с.И. Гацов и с участието на членовете на Групата за палеолитни изследвания към АИМ – БАН – Секция за праистория, бяха проведени сондажни проучвания в предварително набелязани пещерни обекти: Свинската дупка и Ражишката пещера в района на гара Лакатник, община Своге.

За целите на изследването бе заложен в привходните части на пещерите по един сондаж. Ограничените финансови средства обаче не позволиха работата да продължи до достигането на скалното дъно и в двата сондажа. Независимо от това, значителното количество палеонтологически материал, както и намерените отделни артефакти от зонален кремък, налага продължаването на изследването и през 1990 година.

Стефанка Иванова (София) Къснопалеолитното находище "Чучура", С. Борино, средни родопи

Поради специфичните условия за работа в този район през 1989 г. разкопките не бяха проведени в обема на предварителния план. Работи се само 6 дни с ограничено количество работници. Проучиха се 5 м² в северозападния ъгъл на разкопаваната до сега площ. Бяха поставени за разрешаване две задачи:

- Взимане на проби за С¹⁴;
- Потвърждаване или отхвърляне на съществуването на по-ранен културен хоризонт.

По задача 1. През края на сезона 1988 г. при зачистване на западния профил бяха установени следи от огнище, разположено под проучваната до сега площ и под културен хоризонт. Огнището явно продължавање в източна посока. През 1989 г. пластовете бяха проучени до основна скала, което даде възможност за вземане на проба. Установи се, че огнището е силно размито и част от него е разрушена заедно с профила през зимния сезон. Това поставя под съмнение възможността за датиране на пробата.

По задача 2. До 1988 г. къснопалеолитното находище "Чучура" бе известно като еднослойно. През края на сезона възникна съмнение за съществуването на по-ранен културен хо-